

ton 1971. 412 s., talr. fig. og tabeller. 20,5×27 cm. \$ 24.00.

Allerede i 1964 udkom denne series 1. bind om sne- og isundersøgelser i Antarktis, nu efterfulgt af et omfangsrigt og af mange forfattere udarbejdet bd. II om de nye resultater.

Det vil føre for vidt at nævne alle forfattere, blot kan nævnes, at der af Arthur S. Rundle foreligger stratigrafiske sneundersøgelser af 168 sneskakter, der etablerer et system af stratigrafiske analyser baseret på resultaterne fra stagemålinger og isotopundersøgelser fra det østantarktiske plateau, idet det her – ligesom ved tidligere undersøgelser – viser sig umuligt at foretage en normal stratigrafisk analyse grundet områdets ringe nedbør. Endvidere behandler E. Picciotto, G. Grozaz og W. de Breuck analysen af snemålingerne langs en traversering fra Sydpolen til Dronning Maud Land, baseret bl.a. på måling af radioaktive isotoper; ved hjælp af bly 210 lykkedes det at fastslå den gennemsnitlige årlige nedbør langs profilet til 3,7 g cm⁻² pr. år med værdier varierende fra næsten nul til 7 g cm⁻² pr. år. Igen en bekræftelse på de ekstremt lave nedbørsværdier over de aride dele af Antarktis. Richard L. Cameron publicerer her sine resultater af snemålingerne ved Byrd-stationen og finder en årlig gennemsnitspålejring baseret på studier af snekerneboringer af 10,4 g cm⁻² pr. år. Det fremgår endvidere, at snepålejringen her har været stigende i perioden 1948–1958 og derefter for tiden aftagende. Carl S. Benson foretager en stratigrafisk sammenligning af sine snestratigrafiske undersøgelser ved Byrd-stationen og på den grønlandske inlandsis og demonstrerer, hvorledes forholdene kan tolkes som forskelle i vindaktivitet og temperaturregimet.

Ved anmeldelsen er en lang række vigtige afhandlinger blevet forbigået, men bogen er alt i alt af samme høje standard som de andre bind i serien og et værk, som ingen, der beskæftiger sig med Antarktis eller glaciologiske studier, kan komme uden om. *Børge Fristrup*

Edward Wilson: Diary of the Terra Nova Expedition to the Antarctic 1910–12.

Blandford Press, London 1972. 279 s., talr. tegn., fotos. 18×25 cm. £ 6.50.

Scott Polar Research Institute har fortsat udgivelsen af Edward Wilsons efterladte

dagbøger, og denne er ligesom den foregående dagbog fra Discovery-ekspeditionen gennemillustreret med gengivelse af Wilsons fine og følsomme tegninger og akvareller fra Antarktis.

Wilson var den videnskabelige chef for Terra Nova-ekspeditionen og Scotts nærmeste medarbejder og ven. Han fandt da også døden af udmattelse og sult sammen med Scott kun 11 miles fra det depot, der i hvert fald, hvis de havde nået det tidligere, ville kunne have reddet dem.

Geografisk bringer bogen vel ikke meget nyt, som ikke allerede er kendt fra ekspeditionsrapporterne, men menneskeligt er den en gribende dagbog med en faksimile af Wilsons afskedsbrev til forældrene. Som ekspeditionshistorisk dokumentation er bogen et vigtigt kildekrift om en tidligere epokes vurdering af ekspeditionsteknikken. *Børge Fristrup*

Kenneth J. Bertrand: Americans in Antarctica 1775–1948.

American Geographical Society, New York 1971. (Special Publication No. 39). 554 s., 26 kort, 36 fotos. 18×25,5 cm. \$ 25.00.

Med en stigende og efterhånden den største indsats i udforskningen af Antarktis har amerikanerne nu også vendt sig mod studiet af den amerikanske historiske tradition i Antarktis. Bogen er en solid – undertiden lidt tør – gennemgang af U.S.'s indsats fra 1775, da Nantucket hvalfangere etablerede en base på Falklandøerne, og op til milepælene i Antarktis' udforskning som Byrds antarktiske ekspeditioner, Ellsworth's transantarktiske flyvning, U.S. Antarctic Service ekspeditioner, Operation Highjump, Finn Ronne ekspeditioner og Operation Windmill.

Godt, at denne historie blev skrevet i tide og reddet for efterverdenen, endnu medens der lever deltagere, som kan huske i hvert fald de sidste 50 års indsats. Man må håbe, at der kommer en fortsættelse, som behandler de sidste 25 år, bl.a. med indsatsen i det internationale geofysiske år. *Børge Fristrup*

John E. Sater, A. G. Ronhovde & L. C. Van Allen: Arctic Environment and Resources.

The Arctic Institute of North America 1971. 310 s., 95 fig., 24 tabeller. 18×26 cm. \$ 10.00.

Bogen er til dato den mest omfattende, generelle beskrivelse af Arktis og dets geografiske forhold og ført op til tidspunktet for publiceringen. Den er kompilatorisk, men med en sikker sans for udvælgelse af de essentielle oplysninger, ligesom litteraturhenvisningen er kortfattet, men omfatter de væsentligste værker, der kan komme på tale.

Alt i alt en bog, som ingen geograf, der beskæftiger sig med arktiske forhold, kan komme uden om. *Børge Fristrup*

Vivian C. Bushnell & Richard H. Ragle (eds.): Icefield Ranges Research Project. Scientific Results. Vol. 2.

American Geographical Society and Arctic Institute of North America. New York 1970. 138 s., talr. fig. og fotos. 22×27,5 cm. \$ 6.00.

Bogen er 2. bind i Icefield Range Research Project-serien og af samme høje standard som vol. 1, anmeldt i Geografisk Tidsskrift, bd. 68, 1969. Det foreliggende bind er særlig koncentreret om snemålingerne og rummer desuden en række afhandlinger om forekomsten af pattedyr, fugle og svampe i distriktet.

Der publiceres her resultaterne af en række makro- og mikro-klimatologiske målinger over Seward Glacier i forbindelse med en række pilot-ballonmålinger til registrering af de øvre luftlags vindmønstre. Endvidere fremlægges resultaterne af undersøgelser over isfladens topografi i relation til to gletschertungers sammensmeltning og deraf følgende confluent isbevægelse. Gilbert Dewart gennemgår resultatet af de seismiske undersøgelser med henblik på bestemmelse af undergrundstopografien. Undersøgelserne er foretaget i 1964 og 1965 og ville vel i dag være blevet foretaget med hjælp af radiomålinger; derved havde man fået et mere detaljeret topografisk billede. Den maksimale istykkelse er ca. 1.000 m, og det konstateredes, at over en strækning ligger isens undergrund lavere end ved gletscherfronten, altså svarende til hvad man finder i en række glacialt udformede fjorde. Larry W. Price behandler sammensynkningen af solifluctionslober i relation til blokmark og dennes vegetation.

Alt i alt et bind, der på væsentlige punkter udvider vort kendskab til glacialregimet og de periglaciale fænomener i det undersøgte område.

Børge Fristrup